

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 180/2021-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], oboch [REDACTED], zastúpených Advokátskou kanceláriou Dr. Molnár & Partners, Záhradnícka 9, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Sžk 19/2020 z 13. októbra 2020 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Sžk 19/2020 z 13. októbra 2020 **bolo porušené** základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Sžk 19/2020 z 13. októbra 2020 **zrušuje a vec vracia** Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľom trovy konania **450,29 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. decembra 2020 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu, ktorým bola nesprávne ako oneskorene podaná odmietnutá kasačná sťažnosť sťažovateľov. Sťažovatelia navrhujú napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

II.

2. Napadnutým uznesením najvyšší súd odmietol ako oneskorenú kasačnú sťažnosť sťažovateľov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. februára 2020, podanú 19. mája 2020. Najvyšší súd vychádzal z toho, že uvedený rozsudok bol advokátovi sťažovateľov doručený 18. apríla 2020, a teda lehota na podanie kasačnej sťažnosti uplynula 18. mája 2020.

III.

3. Podľa sťažovateľov najvyšší súd nesprávne ustálil dátum doručenia rozsudku na sobotu 18. apríla 2020, keď nezohľadnil, že rozsudok mal byť podľa § 142 ods. 1 Správneho súdneho poriadku sťažovateľom doručovaný do vlastných rúk, pričom podľa § 29 ods. 2 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov sa v tomto prípade správa považuje za doručení až potvrdením doručenia zo strany adresáta, a nemal byť doručovaný ako úradný list, ktorý sa podľa § 32 ods. 5 písm. c) zákona o e-Governmente považuje za doručení v deň bezprostredne nasledujúci po uložení elektronickej úradnej správy.

4. Aj pri takto nesprávne ustálenom dátume najvyšší súd neprihliadol na osobitnú právnu úpravu § 29 ods. 9 zákona o e-Governmente, podľa ktorého ak k elektronickému doručeniu dôjde v deň štátneho sviatku alebo v deň pracovného pokoja, lehota na konanie alebo na vykonanie úkonu, ktorej začiatok je spojený s okamihom elektronického doručenia, začne plynúť najbližší nasledujúci pracovný deň. Teda aj pri takto nesprávne ustálenom dátume doručenia by lehota na vykonanie úkonu začala plynúť až v pondelok 20. apríla 2020, keďže deň automatického doručenia pripadol na sobotu 18. apríla 2020, a teda by uplynula najskôr 20. mája 2020.

5. Napokon podľa sťažovateľov najvyšší súd nezohľadnil ani zákon č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „lex korona“), podľa ktorého ustanovenia § 1 písm. a) v čase odo dňa účinnosti tohto zákona (t. j. od 27. marca 2020) do 30. apríla 2020 neplynú lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, pričom podľa § 2 ods. 1 lex korona ustanovenie § 1 písm. a) platí rovnako aj pre lehoty ustanovené zákonom alebo určené súdom na vykonanie procesného úkonu v konaní pred súdom účastníkmi konania a stranami v konaní. Vo veci teda začala lehota na podanie kasačnej sťažnosti plynúť najskôr 1. mája 2020, teda posledný deň jednomesačnej lehoty nemohol pripadnúť na 18. máj 2020.

6. Najvyšší súd sa vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti stotožnil so všetkými námietkami sťažovateľov a uznal dôvodnosť ústavnej sťažnosti. Vzhľadom na uvedené už ústavný súd nezasielal vyjadrenie najvyššieho súdu na repliku sťažovateľom.

7. Zúčastnené osoby [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ktorí boli účastníkmi aj konania na najvyššom súde, sa k ústavnej sťažnosti sťažovateľov nevyjadrili.

IV.

8. Právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sa vzťahuje na rozhodovanie sporov s dopadom do majetkovej sféry účastníkov, čo je aj tento prípad, keďže sťažovatelia sa v správnom a následnom súdnom konaní domáhali ako vlastníci susedného pozemku ochrany svojho vlastníckeho práva v stavebnom konaní. Jedným zo základných aspektov práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru je právo na prístup k súdu. Toto právo nie je absolútne a môže podliehať zákonným obmedzeniam, medzi ktoré patria aj lehoty na jeho uplatnenie.

9. Na to, aby bolo obmedzenie práva na prístup k súdu ospravedlniteľné, musí mať v prvom rade zákonný podklad. V posudzovanom prípade došlo k aplikácii nesprávnych zákonných noriem a nesprávneho ustáleniu okamihu začiatku plynutia zákonnej lehoty na podanie kasačnej sťažnosti, v dôsledku čoho bola včas podaná kasačná sťažnosť odmietnutá ako oneskorená. V dôsledku tohto pochybenia bol sťažovateľom zamedzený prístup k mimoriadnemu opravnému prostriedku, a teda aj prístup k súdu. Preto napadnutým uznesením boli porušené základné práva sťažovateľov a okrem vyslovenia ich porušenia bolo podľa čl. 127 ods. 2 ústavy napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušené s tým, že vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

V.

10. Zistené porušenie základných práv sťažovateľov odôvodňuje to, aby im najvyšší súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré im vznikli zastúpením advokátom. Výška náhrady 450,29 eur bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina priemernej mzdy za predchádzajúci polrok (§ 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky). Sťažovatelia majú nárok na náhradu za dva úkony právnej služby v roku 2020 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti 2 x 177 eur), čo spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 10,62 eur) predstavuje 375,24 eur, k čomu treba podľa § 18 ods. 3 vyhlášky pripočítať daň z pridanej hodnoty 75,05 eur, keďže advokát sťažovateľov je jej platcom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2021

Robert Šorl
predseda senátu